

Broj:

IZVJEŠĆE O REVIZIJI

IZVJEŠĆA O IZVRŠENJU PRORAČUNA INSTITUCIJA BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2006. GODINU

Sarajevo, srpanj 2007. godine

SADRŽAJ

I.	MIŠLJENJE REVIZORA	3
II.	REVIZIJSKO IZVJEŠĆE	4
1.	Uvod	4
2.	Osvrt na preporuke po prethodnom izvješću	4
3.	Nalazi i preporuke	5
3.1.	Sustavak internih kontrola	5
3.2.	Financijska izvješća	6
3.3.	Planiranje proračuna institucija BiH	7
3.4.	Analize, izvješćivanje i nadzor nad proračunom BiH	9
3.5.	Jedinstveni račun trezora	10
3.6.	Informacijski sustavak financijskog upravljanja (ISFU)	11
3.7.	Višak prihoda nad rashodima	12
3.8.	Popis novčanih sredstavaka	14
3.9.	Informacijski sustavak Ministarstva financija i trezora BiH	15
4.	Korespodencija	16
5.	Sažetak	16

Privitak 1: Tablica 1 - « Bilans prihoda po izvorima i namjenama»

Privitak 2: Tablica 2 - «Zbirni bilans rashoda po ekonomskim kategorijama»

Privitak 3: Komentari na Nacrt izvješća broj: 01-05-16-3715/07 od 19.09.2007. godine

Privitak 4: Odgovor na komentare broj: 01-16-1-621-2/07 od 01.10.2007. godine

I MIŠLJENJE REVIZORA

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je reviziju Izvješća o izvršenju proračuna institucija Bosne i Hercegovine za 2006. godinu (u daljem tekstu: Izvješće) sačinjenog od strane Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ministarstvo).

- 1.1. Rukovodstvo Ministarstva je odgovorno za Izvješće, za postupanje sukladno zakonima i propisima i uspostavljanje učinkovitog sustavaka internih kontrola. Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje na temelju revizije koju smo izvršili.
- 1.2. Zakonski temelj revizije sadržan je u odredbama Zakona o reviziji institucija Bosne i Hercegovine («Sl. glasnik BiH» broj: 12/06). Reviziju smo izvršili sukladno revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizorskih institucija – INTOSAI («Sl. glasnik BiH» broj: 15/01). Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i izvršimo na način koji nam omogućava da se u razumnoj mjeri uvjerimo da je Izvješće sastavljeno sukladno važećom zakonskom regulativom i primjenjivim računovodstvenim standardima i da predstavljaju točan i istinit prikaz poslovanja. Revizija ocjenjuje i pouzdanost sustavaka internih kontrola kojim se osigurava primjena zakona i propisa, zaštita imovine i pouzdano izvješćivanje.
- 1.3. Revizija je, na temelju uzoraka, ispitivala značajne transakcije, koje potvrđuju iznose u Izvješću, ocjenu računovodstvenih načela prigodom sastavljanja Izvješća, ocjenu značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva prigodom sastavljanja Izvješća, usaglašenost sa zakonima i propisima i ocjenu sustavaka internih kontrola. Smatramo da revizija koju smo obavili pruža razuman temelj za davanje našeg mišljenja.

Prema našem mišljenju, Izvješće za 2006. godinu prikazuje realno i objektivno financijsko stanje na dan 31.12.2006. godine, osim za uspjehe koji na Izvješće mogu imati pozicije koje se odnose na slijedeće:

- Poslovanje Ministarstva uz stalni rizik nedostatka zaposlenih može imati utjecaja na učinkovitost poslovanja (točka 3.1. Izvješća);
- Izvješće ne sadrži sve potrebne podatke i informacije propisane Zakonom o financiranju institucija Bosne i Hercegovine (točka 3.2. Izvješća);
- U Izvješću su manje prikazani prihodi i rashodi što je za posljedicu imalo manje iskazivanje viška prihoda nad rashodima za iznos od 116.123 KM (točka 3.7. Izvješća);
- Nije izvršen popis novčanih sredstava na računima koji se vode u okviru Jedinog računa trezora (točka 3.8. Izvješća);
- Preporuke po reviziji poslovanja Ministarstva za 2005. godinu nisu u potpunosti realizirane (točka 2. Izvješća);
- Nedovoljno pouzdan sustavak internih kontrola u dijelu nadzora nad procesima planiranja proračuna i praćenju i izvješćivanju o izvršenju proračuna (točka 3.3. i 3.4. Izvješća);
- Kašnjenje u primjeni Zakona o javnim nabavkama i Zakona o financiranju institucija Bosne i Hercegovine u odabiru komercijalnih banaka za obavljanje platnog prometa (točka 3.5. Izvješća).

Sarajevo, 13.07.2007. godine

II REVIZIJSKO IZVJEŠĆE

1. Uvod

Revizija Izvješća o izvršenju proračuna institucija Bosne i Hercegovine obuhvata poslove Ministarstva vezane za planiranje proračuna institucija Bosne i Hercegovine, analize, izvješćivanje, internu kontrolu i nadzor nad proračunskim korisnicima, upravljanje Jedinstvenim računom trezora, Glavnu knjigu trezora i upravljanje informacionim sustavakima. Ministarstvo je sastavilo godišnje Izvješće o izvršenju proračuna institucija Bosne i Hercegovine za 2006. godinu koji daje podatke o ostvarenim prihodima i rashodima ukupnog proračuna za sve institucije Bosne i Hercegovine i prikazuje ukupno stanje planiranih i realizovanih prihoda i rashoda svih proračunskih korisnika. Izvješće je sačinjeno na temelju podataka koje su proračunski korisnici unijeli putem Informacionog sustavaka financijskog upravljanja (ISFU) u Glavnu knjigu trezora i podataka koji se izravno izvršavaju u Ministarstvu (izravni transferi, namjenska rezerviranja i druge obveze utvrđene Proračunom institucija Bosne i Hercegovine za 2006. godinu).

2. Osvrt na preporuke iz prethodnog izvješća

Ured za reviziju izvršio je reviziju Izvješća o izvršenju proračuna institucija Bosne i hercegovine za 2005. godinu, o čemu je sastavakljeno Izvješće o reviziji, kao i prethodnu fazu revizije za 2006. godinu o čemu je putem Pisma rukovodstvu Ministarstvo obavješteno o našim nalazima. Revizijom su utvrđene određene slabosti i nepravilnosti u poslovanju Ministarstva opisane u Izvješću i pismu rukovodstvu te je rukovodstvu Ministarstva sugerirano da te nepravilnosti razmotri, te da poduzme određene aktivnosti na otklanjanju istih.

Ministarstvo je u propisanom roku od 60 dana, a sukladno odredbama članka 16.stavak 3. Zakona o reviziji institucija Bosne i Hercegovine, dostavilo Odgovor o poduzetim aktivnostima radi prevazilaženja slabosti i nepravilnosti koje su identificirane u revizijskom izvješću za 2005. godinu.

Osvrtom na preporuke revizije, dane u navedenom Izvješću i datim preporukama u prethodnoj reviziji, kao i uvidom u realizirane aktivnosti koje su navedene u Odgovoru o poduzetim aktivnostima radi prevazilaženja nepravilnosti koje su identificirane u revizijskom izvješću za 2005. godinu utvrdili smo da je Ministarstvo djelimično otklonilo te slabosti i nepravilnosti kako slijedi:

Realizovane preporuke:

- Ministarstvo je sastavilo godišnje izvješće o izvršenju proračuna sukladno odredbama Pravilnika o financijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine;
- U Službenom glasniku Bosne i Hercegovine objavljen je Pravilnik o financijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine;
- Ministarstvo je sačinilo preciznu instrukciju za izradu prijedloga proračuna zasnovanu na Dokumentu okvirnog proračuna;
- U većini slučajeva Ministarstvo je izvršilo usaglašavanje promjene prijedloga proračuna sa proračunskim korisnicima;
- Ministarstvo je u listopadu 2006. godine utvrdilo kriterije za izvršavanje sistemskih transakcija;
- Ministarstvo je izvršilo zaključna knjiženja u Glavnoj knjizi za period 2002. do 2006. godina.

Aktivnosti koje su u toku:

- Popuna upražnjenih radnih mjesta u Sektoru za proračun i Sektoru za trezorsko poslovanje.

Preporuke koje nisu realizovane:

- I dalje je prisutan problem nedostatka uposlenih na ključnim radnim mjestima;
- U Službenom glasniku Bosne i Hercegovine nije objavljen Pravilnik o računovodstvu institucija Bosne i Hercegovine;
- Izostale su precizne upute o izradi finansijskih izvješća za programe posebnih namjena;
- I dalje je prisutan problem prigodom planiranja proračuna vezano za planirani broj uposlenih u institucijama Bosne i Hercegovine;
- Prigodom predaje finansijskih izvješća nije postojala preventivna kontrola u Ministarstvu koja bi omogućila kompletnost svih priloga koji su propisani Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine;
- Nije riješen sustav zatvaranja glavne knjige što se odražava na prekoračenje rokova vezano za izradu finansijskih izvješća proračunskih korisnika;
- Nije određena konačna namjena sredstavaka od sukcesije temeljem deblokiranih računa;
- Nisu izvršena unaprjeđenja vezana za procese analiza i nadzora nad izvršenjem proračuna;
- Nije uspostavljena funkcija interne revizije i nadzora nad proračunskim korisnicima;
- Nisu utvrđeni jasni kriteriji prema kojim se mogu formirati programi posebne namjene;
- Nisu sačinjavani planovi novčanih tijekova kojim se projicira priliv i odliv sredstavaka sa Jedinственог računa trezora;
- Nije izvršen popis novčanih sredstavaka koja se vode u okviru Jedinственог računa trezora.

3. Nalazi i preporuke**3.1. Sustav internih kontrola ¹**

Revizija je izvršila ispitivanje sustava internih kontrola, administrativnih i računovodstvenih procedura i kvaliteta finansijskog upravljanja nad izvršenjem proračuna institucija Bosne i Hercegovine. Cilj ovih ispitivanja je bio da se uvjerimo u kojoj mjeri su operativni ciljevi ostvareni i koliko su pouzdani podaci na kojima se bazira Izvješće, te da li je finansijsko upravljanje sukladno postojećim propisima.

¹ Interne kontrole su jedinstven proces koji uvodi organizacija kao skup postupaka i mjera koje osiguravaju tačnost i pravilnost evidentiranja finansijskih transakcija, njihovu punu usklađenost sa zakonima i ekonomično i uspješno trošenje javnog novca.

Najveća odgovornost za uspostavljanje sustava internih kontrola vezana je za rukovodstvo Ministarstva. Uspostavljanje učinkovitog i uspješnog sustava internih kontrola najviše će koristiti rukovodstvu jer će takav sustav osigurati (u razumnoj mjeri) zaštitu poslovanja od prevara, grešaka i eventualnih zlouporaba.

Međutim, u Ministarstvu je i tijekom 2006. godine postojao izražen problem upravljanja i rukovođenja što se prevashodno odnosi na propuštenu raspodjelu obveza i odgovornosti u okviru višeg menadžmenta utvrđenih važećim zakonima i Pravilnikom o unutarnjem ustroju i sistematizaciji radnih mjesta Ministarstva (ministar, zamjenik ministra i tajnik) kao i propuštenu popunu postojeće organizacione strukture, a posebno pojedinih ključnih radnih mjesta.

Ovaj problem detaljno smo opisali u našem Izvješću o izvršenoj reviziji za 2006. godinu Ministarstva kao proračunskog korisnika.

Kao posljedica navedenog nedostatka uposlenih i izostanka raspodjele odgovornosti i obaveza u Ministarstvu nije uspostavakljen učinkovit sustav internih kontrolnih postupaka u dijelu nadzora i kontrole nad ukupnim proračunom institucija BiH.

S obzirom na visok nivo koncentracije ovlaštenja i obveza na pojedine izvršiocyte, mišljenja smo da postojeći način ustroja Ministarstva usporava odvijanje određenih procesa u dijelu planiranja proračuna, praćenja izvršenja proračuna kao i povećava rizik od nastanka greške.

Revizija je i ranije skretala pozornost na ovaj propust te davala preporuke rukovodstvu Ministarstva da poduzme aktivnosti na popunjavanju ključnih radnih mjesta i izvrši odgovarajuću raspodjelu odgovornosti i obveza u okviru zakonskih i rješenja utvrđenih internim aktima unutar višeg i srednjeg menadžmenta kao i neposrednih izvršilaca, što bi omogućilo veću učinkovitost u odvijanju poslovnih procesa i uspostavaku kvalitetnijeg sustava internih kontrolnih postupaka.

3.2. Financijska izvješća

Ministarstvo je u siječnju 2007. godine usvojilo i objavilo novi Pravilnik o financijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Pravilnik) objavljen u Službenom glasniku BiH broj: 33/07. Tim Pravilnikom utvrđen je set obrazaca za periodično i godišnje izvješćivanje koji su dužni popuniti i dostaviti Ministarstvu proračunski korisnici kao i obrasci o godišnjem izvješću o izvršenju proračuna institucija Bosne i Hercegovine. Za razliku od predhodnog novim Pravilnikom propisan je i obrazac «Bilans stanja» kojim se predstavlja sistemski pregled imovine, obveza i drugih izvora.

Utvdili smo da izmijenjeni način izvješćivanja nije na odgovarajući način praćen uputstvima, smjernicama i instrukcijama Ministarstva, što je stvorilo nedoumice u vezi načina izvješćivanja kod proračunskih korisnika, a prevashodno za izvješćivanje po programima posebne namjene.

Uočili smo sljedeće nedostatke u izvješćivanju:

a) Godišnja Izvješća o izvršenju proračuna institucija Bosne i Hercegovine

- U podacima o prihodima predstavljenim u Tablici 1. Izvješća nisu unešeni podaci o prihodima ostvareni temeljem prodaje stalnih sredstva u iznosu od 117.457 KM, a koji su iskazani u Glavnoj knjizi na kontu 8111- Primici od prodaje stalnih sredstava, za koji iznos je u Izvješću manje prikazan višak prihoda nad rashodima;
- Izvješće ne sadrži podatke o izvršenju prihoda i rashoda (Tabele 1 i 2 Izvješća) iz kojih bi se jasno vidjela razlika između odobrenog proračuna i njegovog izvršenja, kako je to propisano članakom 22. stavak 6. tačka b. Zakona o financiranju institucija Bosne i Hercegovine;

- Pravilnik o finansijskom izvješćivanju predstavakljen je na web stranici Ministarstva financija i nije blagovremeno objavljen u Službenom glasniku BiH;
- Uočili smo da pojedini proračunski korisnici nisu u propisanom roku predali godišnja finansijska izvješća (prijem vršen sve do 02.04.2007. godine), a da Ministarstvo nije poduzimalo sankcije prema njima, iako je to pravo propisano Zakonom o financiranju institucija BiH (obustava odobravanja rashoda dok se ne izvrši prijem godišnjeg izvješća).

b) Godišnje Izvješće proračunskih korisnika

- Odredbe Pravilnika o finansijskom izvješćivanju nisu jasne kada je u pitanju izvješćivanje o izvršenju proračuna (Prilog br. 8). Pojedini korisnici su sačinili ova izvješća, a drugi nisu;
- Prigodom predaje ovih izvješća nije postojala kontrola u Ministarstvu (izvješća predana u Kabinet ministra) koja bi omogućila kompletnost svih priloga koji su propisani Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju;
- Nisu dane precizne upute o izvješćivanju za Programe posebnih namjena tj. koje priloge iz seta izvješća treba za ove programe popuniti. Programi posebne namjene obično sadržavaju podatke o sredstvima, obvezama, izvorima sredstava i rashodima i trebaju imati isti tretman kao ostala sredstva iz proračuna;
- Pisane informacije uz finansijska izvješća kod većine proračunskih korisnika ne sadrže šira i detaljnija obrazloženja, odnosno analize odstupanja od plana izvršenja proračuna, analize troškova zaposlenih, analize stalnih sredstavaka itd.;
- Propisane informacije o sustavu internih kontrola realizovanih tijekom godine kao i korektivne radnje preduzete u cilju realizacije preporuka revizije, u pojedinim slučajevima, nisu sadržane u finansijskim izvješćima (mada su izrađene po našem ranijem zahtjevu);

Skrećemo pozornost Ministarstvu da je dužno da se pridržava važećih propisa koji se odnose na izvješćivanje o izvršenju proračuna kako bi ta Izvješća sadržavala potpune i sveobuhvatne informacije o prihodima, rashodima, obvezama i potraživanjima kao i stalnoj imovini. Tako bi korisnici tih izvješća imali kvalitetniju informaciju o navedenim proračunskim podacima čime bi se izbjegla dodatna obrazloženja, a izvješća bi bila potpuna i učinkovita.

Ministarstvo treba objaviti dodatna uputstva i instrukcije u vezi primjene Pravilnika o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine. Mišljenja smo da bi precizna uputstva za popunjavanje izvješća mogla biti jedno od rješenja kojim bi se postigla standardizacija izvješćivanja. Takođe, Ministarstvo mora poduzeti mjere kojima će pojačati kontrolu izrade izvješća koji trebaju biti predstavljeni i ostalim korisnicima izvješća i koji će se koristiti za konsolidaciju na nivou ukupnog proračuna.

3.3. Planiranje proračuna institucija Bosne i Hercegovine

Revizija je ispitivala sustav planiranja i donošenja proračuna institucija Bosne i Hercegovine. Iako svjesni činjenice da ovo nije jednostavan proces obzirom, da se financiranje institucija BiH uglavnom vrši iz prihoda prikupljenih od indirektnih poreza, te da postoje određena ograničenja koja postavlja Međunarodni monetarni fond, da je prisutno stalno formiranje novih institucija na nivou BiH, da su se prvi put prigodom planiranja proračuna primjenjivale odredbe Zakona o financiranju institucija Bosne i Hercegovine itd., mišljenja smo da se ovaj proces može potpunije urediti definiranjem jasnih kriterija prigodom projektovanja proračuna.

Proračunski korisnici nisu u većini slijedili upute i ograničenja prigodom izrade projekcija proračuna koji su bili utvrđeni u instrukcijama za izradu proračuna (projekcija proračuna trebala se kretati do iznosa gornje granice proračuna koju je odredilo Ministarstvo na temelju parametara iz Dokumenta okvirnog proračuna), a nisu slijedile ni sankcije od strane Ministarstva za kršenje instrukcija. Poslovne aktivnosti proračunskih korisnika nisu bile povezane sa planiranim utroškom sredstava proračuna.

Dinamika zapošljavanja kod većine korisnika proračuna nije bila realna i planiranje je u principu bilo izvršeno na bazi potpune implementacije planiranog broja zaposlenih, a ne na realno mogućoj dinamici zapošljavanja. Ovo je dovelo do različitog tretmana većeg broja proračunskih korisnika i proizvelo poteškoće prigodom izvršavanja proračuna. Pojedini korisnici zbog nerealnog prikazivanja i uvećavanja svojih potreba imali su više prostora u odobrenom proračunu. Kod drugih koji su realnije planirali svoje godišnje rashode, imali su probleme u izvršenju proračuna u granicama odobrenog, te su se pojavljivali sa zahtjevima prema Vijeću ministara Bosne i Hercegovine za upotrebu sredstava iz tekuće rezerve proračuna.

Ministarstvo nije precizno uredilo planiranje i izvršenje mnogobrojnih «programa posebnih namjena», tako da je predložene programe od strane proračunskih korisnika kasnije Ministarstvo umanjilo ili neke potpuno eliminiralo. Odobrena sredstva za programe posebne namjene su, na temelju odobrenja za prestrukturiranje, dijelom korištena za tekuće i za kapitalne izdatke (Ministarstvo odbrane BiH, Ministarstvo pravde BiH, Institut za akreditiranje BiH ..) što je posljedica nepostojanja odobrene strukture rashoda za te programe.

Sve navedeno doprinijelo je smanjivanju pojedinačnih projekcija proračuna od strane Ministarstva, a što je posljedica uglavnom nepoštivanja utvrđenih kriterija u instrukciji za izradu proračuna uz, u većini slučajeva, izvršena usaglašavanja sa proračunskim korisnicima, o čemu su sastavljani zapisnici.

Kao posljedica svega, Ministarstvu su upućivani česti zahtjevi za preraspodjelu unutar pojedinih proračunskih stavki kojima su u principu umanjivani izdaci za plaće (zbog neispunjavanja planiranog zapošljavanja), a povećavani ostali rashodi.

Ministarstvo je odobravalo prestrukturiranja/preraspodjele proračuna u prosincu 2006. godine i siječnju 2007. godine, a u jednom slučaju i u veljači 2007. godine kojim je vršeno usklađivanje potrošnje sa odobrenim proračunom i pokriće prekoračenja na pojedinim stavkama proračuna.

Revizija je u svojim ranijim nalazima isticala iste probleme koji su ponovljeni i ove godine. Preporučamo da Ministarstvo poduzme određene aktivnosti na unapređenju procesa planiranja proračuna, a prevashodno:

- ***da sačini precizne i obvezujuće instrukcije za izrade prijedloga proračuna,***
- ***da se nastavi sa popunom upražnjenih radnih mjesta u odsjeku za planiranje proračuna,***
- ***da prijedlozi proračuna budu povezani sa planiranim aktivnostima poslovanja,***
- ***da se proračun projektuje na bazi postojećeg broja zaposlenih uz objektivnu dinamiku budućih zapošljavanja,***
- ***razmotri mogućnost da se u Proračunu institucija BiH planiraju rezerviranja za nova zapošljavanja, čime bi se smanjila mogućnost proračunskim korisnicima da prekomjernu potrošnju na pojedinim pozicijama pokrivaju prestrukturiranjima sa pozicije plaća i naknada,***
- ***da se preduzmu sankcije u slučaju nepoštivanja instrukcija,***
- ***da se kapitalni izdaci planiraju sukladno stvarnim potrebama i kao dokaz povećanih aktivnosti poslovanja,***
- ***da se proračuni programa posebnih namjena planiraju na način koji će omogućiti prethodno utvrđivanje i odobravanje detaljne strukture pojedinačnih proračuna za te programe prije konačnog usvajanja proračuna;***
- ***da se u svim slučajevima usuglase promjene prijedloga proračuna između Ministarstva i proračunskih korisnika.***

Ovim bi postupak donošenja proračuna bio više transparentan, a preraspodjele unutar proračunskih stavki svele bi se na realne okvire.

I dalje smo mišljenja da promjene strukture i usklađivanja proračuna bez javnog objavljivanja i usvajanja promjena od strane Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine ne pružaju racionalne okvire potrošnje i omogućavaju pokriće prekoračenja troškova na pojedinim stavkama proračuna unutar ukupno odobrenog proračuna.

S tim u vezi ponovo predlažemo da se postojeći propisi koji uređuju ovu oblast izmjene u dijelu koji se odnosi na procedure za odobrenja prestruktuiranja odobrenog proračuna, kao i blagovremenog razmatranja i usvajanja tih promjena od strane Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

3.4. Analize, izvješćivanje i nadzor nad proračunom BiH

Utvdili smo da su u Ministarstvu i u tijeku 2006. godine nedostajale funkcije učinkovitih analiza, izvješćivanja i nadzora nad izvršenjem proračuna. Nedostatak sustava nalazi se u izostanku jedinstvenog, sustavnog reguliranje pojedinih troškova, kao i u nedostajućim analizama i instrukcijama mogućih ušteda pojedinih kategorija troškova, uporednim analizama troškova po korisnicima na godišnjem nivou i u odnosu na broj zaposlenih itd., a što je posljedica nedostatka uposlenih u Odsjeku koji bi trebao da obavlja navedene poslove.

Napominjemo da je Ministarstvo početkom 2005. godine sačinilo prijedloge Odluka o pravu na korištenje i ograničenja u visini troškova službenih automobila, fiksnih i mobilnih telefona i troškova reprezentacije i iste su distribuirane proračunskim korisnicima na razmatranje, te da do okončanja revizije nije izrađena konačna verzija navedenih dokumenata.

Kontrola izvršenja proračuna kroz ISFU počiva na operativnom proračunu bez upoređivanja izvršenja proračuna sa odobrenim godišnjim proračunom i sagledavanjem raspoloživih sredstavaka do kraja godine. Ovo ograničava kontrolu da se preventivno djeluje i interveniše u slučaju eventualnih budućih prekoračenja ili približavanja dozvoljenim granicama odobrenog proračuna.

Funkcija unutrašnjeg nadzora i interne revizije proračunskih korisnika nije još uvijek uspostavljena iako je ovo propisano važećim zakonima. Revizija je uočila da u domenu računovodstva i finansijskog izvještavanja nedostaju određena pravila i uredbe koje je Ministarstvo kao središnja institucija u finansijskom upravljanju proračuna institucija BiH bilo dužno inicirati za usvajanje. Ovo se odnosi na metodologiju godišnjeg izvješćivanja proračunskih korisnika koja nije u potpunosti definirana i prilagođena informacijama koje pruža ISFU. Finansijska izvješća proračunskih korisnika svode se na obrasce propisane Pravilnikom koji se predaju Ministarstvu. Proračunski korisnici ne prave analize finansijskog poslovanja i analize poslovnih aktivnosti objedinjeno, jer im to nije dato kao obveza od strane Ministarstva.

Sve ovo donosi poteškoće u nadzoru nad izvršenjem proračuna. Izostanak određenih analiza ima za posljedicu neujednačeno odobravanje i realizaciju istih kategorija troškova (različita prava, odobrenja, ograničenja itd.). Nedostatak određenih pravila dodatno onemogućava učinkovito evidentiranje, izvješćivanje i kontrolu izvršenja proračuna institucija BiH, kao i ravnomjernu potrošnju i jednak tretman među proračunskim korisnicima.

Revizija je u svojim ranijim nalazima isticala iste probleme koji su ponovljeni i ove godine. Preporučamo da Ministarstvo još jedanput razmotri naše preporuke i preduzme određene aktivnosti na unapređenju procesa analiza, izvješćivanja i nadzora nad proračunom koje se odnose na sljedeće:

- da se nastavi sa popunom upražnjenih radnih mjesta u Odsjeku za analize, izvješćivanje i nadzor nad proračunom, čime bi se stvorili temeljni preduvjeti koji***

omogućavaju kvalitetne analize utroška sredstava u odnosu na određene standarde potrošnje;

- **da se omogući kontrola izvršenja proračuna u odnosu na ukupno odobreni godišnji proračun, a ne samo u odnosu na operativan proračun u toku godine;**
- **da se posebno propišu uputstva za izvješćavanje kod korisnika koji imaju više izvora financiranja (donacije, vlastiti prihodi itd.);**
- **da se, nakon usvajanja Zakona o internoj reviziji, nastave aktivnosti na uspostavi institucije interne revizije i time pojača nadzor nad izvršenjem proračuna kod proračunskih korisnika i ukupno odobrenog proračuna.**

Realizacijom ovih preporuka Ministarstvo bi ispunilo svoje obveze koje ima prema važećim propisima.

3.5. Jedinstveni račun trezora

Utvrđeno je da je Ministarstvo u listopadu 2006. godine usvojilo pisane procedure za izvršavanje sistemskih transakcija plaćanja kojima je predviđeno plaćanje svih obveza proračunskih korisnika jedanput sedmično, u pravilu srijedom. Međutim, u Ministarstvu je bio izražen problem unosa podataka za plaćanje u ISFU za proračunske korisnike koji nemaju direktnu konekciju na server Ministarstva. Naime, Ministarstvo je tek u siječnju 2007. godine donijelo Instrukciju kojom se utvrđuju procedure za unos podataka za te proračunske korisnike, što je za posljedicu imalo da dostavljeni nalozi za unos od strane tih institucija ne budu blagovremeno unešeni u ISFU, te je iz tog razloga dolazilo do kašnjenja u plaćanju obaveza tih proračunskih korisnika.

Također, u Ministarstvu nisu sačinjavali planove novčanih tokova kojim se projicira priliv i odliv sredstava sa Jedinstvenog računa trezora, kako je to propisano Zakonom o financiranju institucija Bosne i Hercegovine. Prezentirani su nam dokumenti iz kojih je vidljivo da je Ministarstvo od travnja 2007. godinu otpočelo sa izradom mjesečnih planova novčanih tokova.

Revizija je u svojim ranijim nalazima isticala iste ili slične probleme koji su ponovljeni i ove godine. Preporučujemo Ministarstvu da poduzme mjere na unaprjeđenju sustava Jedinstvenog računa trezora koje se odnose na sljedeće:

- **dosljedno pridržavanje kriterija kojima se uređuje izvršavanje sistemskih transakcija plaćanja,**
- **osigurati resurse neophodne za obavljanje poslova izrade i analize novčanih tokova.**

Utvdili smo da Ministarstvo ima zaključene ugovore sa četiri komercijalne banke (NLB Razvojna banka Jugoistočne Evrope a.d. Banja Luka, HVB Central profit bankom d.d. Sarajevo, Gospodarskom bankom d.d. Sarajevo i Raiffeisen Bank d.d. Bosna i Hercegovina, Sarajevo) o vođenju računa i obavljanju platnog prometa u zemlji i inozemstvu. Navedeni ugovori zaključeni su u periodu od 2001.do 2003. godine.

Obzirom da su navedeni ugovori zaključeni prije stupanja na snagu Zakona o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine (stupio na snagu u novembru 2004. godine) i Zakona o financiranju institucija Bosne i Hercegovine (stupio na snagu u januaru 2005. godine), mišljenja smo da je Ministarstvo dužno da, shodno odredbama navedenih propisa, provede proceduru izbora najpovoljnijih banaka za obavljanje platnog prometa putem javne konkurencije.

Uočili smo da Ministarstvo vrši investiranja putem Centralne banke Bosne i Hercegovine (oročenje kao jedan od načina investiranja) javnih sredstava koja se nalaze na Jedinstvenom računu trezora, a koja nisu u datom momentu potrebna za proračunske namjene. Takav način investiranja predviđen je članakom 3. Zakona o trezoru institucija Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik BiH» broj: 27/00).

Međutim, člankom 31. Zakona o financiranju institucija Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik BiH» broj: 61/04) propisano je da se investiranje (oročenje) tih sredstava vrši putem «pologa kod bilo koje banke koja je član Agencije za osiguranje depozita Bosne i Hercegovine» i «pologa kod bilo koje banke s najmanje rejtingom «A» -veoma jaka banka- kod rejting agencija s međunarodnim ugledom». Sukladno navedenom, vidljivo je da propisi koji uređuju trezorsko poslovanje u dijelu investiranja slobodnih proračunskih sredstava na različit način tretiraju navedenu oblast.

Ured za reviziju preporuča Ministarstvu, da pokrene proceduru usklađivanja navedenih propisa vezano za investiranja slobodnih proračunskih sredstava, kako bi se izbjegao različit pristup u tretiranju te oblasti i otklonile nedoumice koje od navedenih propisa treba primjenjivati u praksi kada su u pitanju investiranja slobodnih proračunskih sredstava.

3.6. Informacijski sustav financijskog upravljanja (ISFU)

Revizija je svojim postupcima obuhvatila snimanje ISFU putem kojeg se generišu podaci u Glavnu knjigu trezora. Utvrđeno je da je u 2006. godini zatvorena Glavna knjiga i da su urađena zaključna knjiženja za sve prethodne godine. Za 2006. godinu Glavna knjiga i Pomoćne knjige su zatvorene sredinom maja 2007. godine. Temeljni razlog zakašnjenja zatvaranja Glavne knjige jesu sredstva iz donacije UNHCR-a, koja nisu pravovremeno odobrena, a fakture su već bile unešene u sustav čime je onemogućeno zatvaranje Pomoćne knjige. UNHCR je podnio pisani zahtjev za produženje roka odobrenja za plaćanje unijetih obaveza. Za 2007. godinu uvedena je nova praksa gdje se zatvaraju razdoblja po kvartalima, tako da je već zatvoren period za prva tri mjeseca u Pomoćnim knjigama. Zatvaranje Glavne knjige trezora vrši se istovremeno za sve proračunske korisnike, nakon što svi proračunski korisnici završe transakcije unosa obaveza na dan 31.12.2006. godine. Ovaj unos zakonski je ograničen do 31.01.2007. godine o čemu su obavješteni svi proračunski korisnici putem Instrukcije Ministarstva, ali nije bio poštovan od većine proračunskih korisnika (npr. Ministarstvo obrane BiH, Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH, Ministarstvo pravde BiH, Uprava za neizravno oporezivanje BiH, BH MAC, Ministarstvo sigurnosti BiH, SIPA, Služba za poslove sa strancima, Ministarstvo financija i trezora BiH, Predsjedništvo BiH, Parlamentarna skupština BiH, Sud BiH, Agencija za civilno zrakoplovstvo BiH, Ministarstvo za ljudska prava i izbjegle BiH..). Tako je unos podataka kod pojedinih korisnika vršen do svibnja 2007. godine, kada je Glavna knjiga trezora konačno zatvorena. Smatramo da ovakav način funkcioniranja sustava utiče na prekoračenje rokova u vezi izrade i predaje pojedinačnih financijskih izvješća i omogućuje izmjenu podataka kada su izvješća već predana Ministarstvu.

Također smo mišljenja da bi svako naknadno unošenje podataka trebalo da povlači odgovarajuću korespondenciju sa Ministarstvom i posebna odobrenja, što bi ostavilo pisani trag o naknadnom unosu podataka u ISFU.

Revizija je u svojim ranijim Izvješćima isticala iste ili slične probleme koji su ponovljeni i ove godine. Preporučamo Ministarstvu poduzimanje odgovarajuće aktivnosti vezano za ažurnost unošenja podataka u Glavnu knjigu trezora što omogućava poštivanje propisanih rokova predaje financijskih izvješća.

S tim u svezi Ministarstvo treba poduzeti sljedeće:

- osigurati kontrolu poštivanja propisanih rokova unosa podataka u Glavnu knjigu trezora,
- razmotriti mogućnosti elektronske zabrane pristupa Glavnoj knjizi trezora za svakog proračunskog korisnika nakon predaje financijskih izvješća,
- omogućiti operativno posebne zahtjeve za unos podataka u slučajevima prekoračenja rokova,
- nastaviti zatvaranje Pomoćnih knjiga po kvartalima i na taj način stimulirati korisnike da pravovremeno izvršavaju svoje obaveze, čime se stvaraju preduvjeti za ispunjavanje zakonskih rokova za zatvaranje Glavne knjige.

3.7. Višak prihoda nad rashodima

Utvdili smo da je na temelju prihoda i rashoda evidentiranih u Glavnoj knjizi trezora za 2006. godinu iskazan višak prihoda nad rashodima u iznosu od 55.269.484,68 KM i isti je evidentiran na kontu 5911- neraspoređeni višak prihoda nad rashodima.

Ministarstvo je, na temelju utvrđenih prihoda i rashoda (Tablica 1 i Tablica 2 Izvješća) prikazalo višak prihoda nad rashodima u iznosu od 41.547.009 KM (Tablica 7).

Razlika između iskazang viška prihoda nad rashodima u Izvješću i prikazanog viška prihoda nad rashodima u Glavnoj knjizi trezora iznosi 13.722.475,68 KM (55.269.484,68 – 41.547.009).

Navedena razlika odnosi se na slijedeće:

- u Izvješću su prikazani rashodi i prihodi koji se ne evidentiraju u Glavnoj knjizi trezora (DERK, BH MAC);
- u Izvješću nisu obrađeni prihodi temeljem prodaje stalnih sredstva;
- u Glavnoj knjizi prikazani su prihodi Registra zaloga koji se odnose na 2005. godinu;
- prihodi i rashodi Fonda za povratak evidentirani su u Glavnoj knjizi trezora, a obrađeni su u Izvješću u tekstualnom dijelu i djelimično su obuhvaćeni u Izvješću kao rashod u iznosu od 1.552.353,00 KM (Tablica 3);
- rashodi temeljem financiranja projektne dokumentacije za izgradnju autoputa na koridoru Vc (GSM) u Glavnoj knjizi trezora prikazani su na stalnim sredstvima – projektna dokumentacija, a u Izvješću su iskazani kao rashod.

Naime, Ministarstvo je iskazalo prihode za period I-XII 2006. godine u Izvješću u iznosu 696.657.756 KM, u koji nisu uključeni prihodi za servisiranje vanjskog duga u iznosu od 272.169.353 KM i preneseni prihodi iz 2005. godine u iznosu 16.500.000 KM. Navedena vrijednost prihoda iskazana je i u Tablici 1 – Bilans prihoda po izvorima i namjenama.

Prihodi u razdoblju I-XII 2006. godine iskazani u Glavnoj knjizi trezora iznose 700.752.376 KM. Ovi prihodi se sastoje od iskazanih prihoda na klasi 7 u iznosu od 700.634.919,00 i prihoda iskazanih na klasi 8 - primici od prodaje stalnih sredstavaka u iznosu 117.457,00 KM.

Razlika prihoda iskazanih u Glavnoj knjizi trezora i Izvješća sastoji se od slijedećih stavakki:

Prihodi iskazani u Glavnoj knjizi trezora		700.752.376 KM
Prihodi Fonda za povratak	-	7.150.000,00 KM
Prihodi Registra zaloga 2005. godine	-	201.330,00 KM
Prihodi Državne regulatorne komisije za elek. energiju	+	2.046.074,00 KM
Prihodi preko UNDP-a (BH MAC)	+	1.328.107,00 KM
Prihodi od prodaje stalnih sredstavaka	-	117.457,00 KM
Ukupni prihodi iskazani u Izvješću (Tablica 1 Izvješća)		696.657.756,00 KM

Kao što je vidljivo u Glavnoj knjizi trezora prikazani su prihodi Fonda za povratak u iznosu 7.150.000,00 KM i prihodi Registra zaloga iz 2005. godine u iznosu 201.330,00 KM, a koji nisu prikazani u Tablici 1 Izvješća, a isti su obrađeni u tekstualnom dijelu Izvješća.

Prihodi Državne regulatorne komisije za električnu energiju u iznosu 2.046.074,00 KM i prihodi ostvareni preko UNDP-a (BH MAC) u iznosu 1.328.107,00 KM zbog tehničkih razloga (vode se kod proračunskih korisnika) nisu mogli biti uneseni u Glavnu knjigu trezora a prikazani su u Izvješću u Tablici 1 prihoda za 2006. godinu.

Prihodi od prodaje imovine u iznosu 117.457,00 KM iskazani su u Glavnoj knjizi trezora na kontu 8111- Primici od prodaje stalnih sredstavaka nisu prikazani u Izvješću (Tablica 1 Izvješća) niti su obrađeni u tekstualnom dijelu tog Izvješća.

Ministarstvo je iskazalo rashode za period I-XII 2006. godine u Izvješću u iznosu 655.110.747 KM, u koji nisu uključeni rashodi za servisiranje vanjskog duga u iznosu od 269.551.173 KM. Navedena vrijednost rashoda iskazana je u Izvješću u Tablici 2 – Zbirni bilans rashoda po ekonomskim kategorijama.

Uvidom u Glavnu knjigu trezora utvrđeno je da su rashodi proračuna za 2006. godinu u periodu I-XII 2006. godine iznosili 645.482.892 KM.

Razlika rashoda iskazanih u Glavnoj knjizi trezora i Izvješća sastoji se od slijedećih stavakki:

Rashodi iskazani u Glavnoj knjizi trezora	645.482.891,67 KM
Rashodi GSM (dokumentacija za koridor Vc)	+ 11.220.550,00 KM
Rashodi Fonda za povratak	- 4.401.957,16 KM
Rashodi BH MAC (UNDP)	+ 1.321.837,57 KM
Rashodi DERK	+ 1.508.759,00 KM
Neutvrđena razlika	- 1.334,08 KM
Ukupni rashodi iskazani u Izvješću (Tablica 2 Izvješća)	655.110.747 KM

Kao što je vidljivo u Glavnoj knjizi trezora prikazani su rashodi Fonda za povratak u većem iznosu za 4.401.957,16 KM, a koji su posebno obrađeni u tekstualnom dijelu Izvješća, a nisu iskazani rashodi BH MAC-a temeljem utrošenih sredstavaka iz primljene donacije u iznosu od 1.321.837,57 KM (evidencije se vode kod proračunskog korisnika). Također, rashodi temeljem financiranja dokumentacije za izgradnju autoputa na koridoru Vc (GSM) iskazani su u Izvješću, dok se u Glavnoj knjizi trezora vode na stalnim sredstvima –projektna dokumentacija. Rashodi Državne agencije za električnu energiju (DERK) nisu prikazani u Glavnoj knjizi trezora iz razloga što se evidencije vode u sjedištu DERK-a. Razliku u iznosu od 1.334,08 KM nismo mogli utvrditi, s obzirom na obimnost izvršenih transakcija u 2006. godini.

Višak prihoda nad rashodima iskazan u Izvješću iznosi 41.547.009 KM. Kada se na taj iznos doda iznos od 117.457 KM prihoda temeljem prodaje stalnih sredstavaka koji nisu obuhvaćeni u prihodima prikazanim u izvješću, a oduzme iznos neutvrđene razlike manje prikazanih rashoda u iznosu od 1.334 KM dobije se iznos viška prihoda nad rashodima za

2006. godinu od 41.663.132 KM koji bi prema postojećoj metodologiji izvješćivanja trebao da bude prikazan u Izvješću.

Preporučamo Ministarstvu da izvrši ispravku Izvješća tako što će uz naknadno usaglašavanje stanja iz Glavne knjige sa stanjima iskazanim u Izvješću, u obrascima koji su sastavni dio Izvješća, uvećati prihode za iznos od 117.457 KM- Prihodi od prodaje stalnih sredstva i uvećati rashode za iznos od 1.334. KM – neutvrđena razlika više iskazanih rashoda u Glavnoj knjizi trezora, čime bi se stvorile pretpostavke za potpuno i istinito prikazivanje ukupnih prihoda i rashoda ostvarenih u tekućoj godini.

Također, preporučamo Ministarstvu da tako korigirano Izvješće dostavi nadležnim institucijama BiH, kako bi iste bile u situaciji da razmatraju Izvješće sa stvarnim podacima o prihodima i rashodima za 2006. godinu, kao i da eventualno donesu odluku o predloženom rasporedu akumuliranog viška prihoda nad rashodima sa istinitim i objektivnim podacima o visini istog.

3.8. Popis novčanih sredstva

Revizija je ispitivala stanja novčanih sredstva na računima koji se vode u okviru Jedinog računa trezora na dan 31.12.2006. godine. Potvrđeno nam je od odgovornih osoba da u Ministarstvu nisu vršili popis tih sredstva, te da su izvršili usaglašavanja stanja novčanih sredstva na računima sa evidencijama u Glavnoj knjizi trezora.

Provjerama stanja na kontima Glavne knjige trezora u okviru grupe 11- Novčana sredstva i plemeniti metali utvrdili smo da stanje iskazano na tim kontima iznosi 352.343.587,61 KM i odgovara stanju iskazanom u obrascu «Bilans stanja na dan 31.12.2006. godine», koji je sastavni dio Izvješća.

Kontrolom stanja na računima iskazanim kao «Namjenska rezervisanja» u Tablici 7a «Raspored viška prihoda nad rashodima» koja je sastavni dio Izvješća utvrdili smo da stanja na pojedinim računima ne odgovaraju stanjima iskazanim u navedenoj Tablici. Tako je stanje na računu «Namjenskih sredstava sukcesije za institucije BiH» iskazano u navedenoj tablici Izvješća 1.228.174,00 KM, sa prikazanim rashodom u 2006. godini od 21.006 KM, a da na tim računima nisu evidentirane bilo kakve promjene osim promjena temeljem troškova platnog prometa, kamata i pozitivnih i negativnih kursnih razlika. Takođe nam je potvrđeno od odgovornih osoba da se ova namjenska sredstva ne nalaze na nekom od posebnih računa, a da su troškovi nastali u 2006. godini za te namjene (Arhiv BiH i Ministarstvo financija i trezora BiH) plaćeni sa nekih od računa koji se vode u okviru Jedinog računa trezora.

Također, na računu koji je otvoren u okviru Jedinog računa trezora za «Namjenska sredstva po Odluci Visokog predstavnik za BiH – kazne SDS» na dan 31.12.2006. godine se nalazilo 893.013,42 KM, a prikazano je da se vrše namjenska rezervisanja (Tablica 7a Izvješća) po tom temelju u iznosu od 540.337 KM, što je manje za 352.676,42 KM u odnosu na stvarno stanje na tom računu.

Naprijed navedena neslaganja su posljedica propuštene zakonske obveze vršenja redovnog godišnjeg popisa.

Pored toga što predstavljaju zakonsku obvezu popis sredstava i izvora sredstava, kao i usklađivanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim stanjem, predstavljaju preduvjet za sastavljanje obrasca «Bilans stanja», kao dijela finansijskih izvješća (članak 8. Pravilnika o izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine), a sve to doprinosi da finansijska izvješća sadrže realno i fer iskazana stanja sredstava, izvora sredstava, obveza i potraživanja.

Ured za reviziju je i u svom prethodnom Izvješću skretao pozornost na ovaj propust, te ponovo preporučamo rukovodstvu da je potrebno posvetiti više pažnje prigodom organizovanja i vršenja popisa, te da se popisne aktivnosti obave kako to nalažu važeći propisi i računovodstveni standardi kako se ovakvi propusti ne bi ponavljali, a

financijska izvješća bi prikazivala realna stanja kao rezultat usklađenih stvarnih stanja utvrđenih popisom sa stanjima prikazanim u Glavnoj knjizi trezora.

3.9. Informacijski sustav Ministarstva financija i trezora BiH

Informacijski sustav Ministarstva se sastoji od globalne Wan računarske mreže putem koje proračunski korisnici pristupaju Informacijskom sustavu financijskog upravljanja (ISFU), i lokalne računarske mreže u okviru samog Ministarstva. Klijenti koji su u sustav povezani putem globalne mreže (WAN) nemaju mogućnost konekcija prema drugim mrežama, već rade kao radne stanice samo u ISFU, sa definisanim pravima pristupa kao standardni korisnici. Svi računari su povezani u jedinstvenu mrežu čijim radom upravlja centralni server. Na pomenutom serveru se redovno kreiraju rezervne kopije podataka prema propisanoj proceduri. Rezervne kopije se kreiraju i na disku i na magnetnim trakama.

Pored ovog sustava postoji i Informacijski sustav za centralizirani obračun i isplatu plaća (COIP). Ovaj sustav je fizički umrežen sa ISFU, a razdvaja ih shema logičkog adresiranja. Pristup sustavu COIP imaju svi korisnici, kao i na ISFU, i po potrebi „remote“ administratori. Na serveru sustava COIP se povremeno kreiraju rezervne kopije podataka o čemu nije propisana procedura. Ne postoji uređaj za kreiranje rezervnih kopija na magnetnim trakama za sustav COIP.

Na oba sustava mogu pristupiti „remote“ administratori uz najavu i poštivanje propisane procedure, kako bi se zadovoljili sigurnosni aspekti.

Svi korisnici koji su u lokalnoj računarskoj mreži, a ne pristupaju ISFU odnosno sustavu COIP, imaju mogućnost Internet konekcije i korisnički nalog sa firminim domenom za elektronsku poštu. Pomenuta lokalna mreža je tipa peer to peer, gdje nema prisustva servera koji bi upravljao radom pomenute mreže. Softveri koji se koriste u okviru pomenutog sustava su licencirani, kako na klijentima tako i na serverima.

Sistematizacijom radnih mjesta su definirana radna mjesta u okviru Odjeljenja za IT, na temelju čega se postiže razdvojenost obaveza na različitim poslovnim obavezama. Odjeljenje za IT nije popunjeno kako je predviđeno sistematizacijom, a popunjavanjem istog stekli bi se uvjeti za unapređenje postojećeg informacijskog sustava.

Projekat informacijskog sustava Ministarstva je kreiran s dijelom koji se odnosi na plan dalje implementacije sustava. Kreiran je i niz procedura vezanih za backup-e baze podataka, načine pristupa aplikaciji lokalnih i udaljenih korisnika, korištenje lozinki i pristupa server sali. Detaljni opisi za instalaciju i administraciju sustava ISFU i COIP ne postoje, kao ni procedura za disaster recovery. ISFU i COIP su dva fizički odvojena sustava izgrađena na različitim serverima između kojih ne postoji implementiran interface. Fature koje su proizvod sustava COIP trenutno se ručno unose u ISFU. Dakle ne postoji interface na COIP sustavu putem koga bi se mogao automatski izvršiti unos fature u ISFU.

Kako bi Ministarstvo unaprijedilo informacijski sustav Ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- **Prema mogućnostima izvršiti popunjavanje sistematizacije u Odjeljenju za IT u cilju unapređenja postojećeg informacijskog sustava;**
- **Kreirati dokumentaciju koja se odnosi na detaljne opise za instalaciju i administraciju ISFU i COIP sustava, Plan daljeg razvoja informacionog sustava, Plan sigurnosti informacijskog sustava koji bi objedinio niz već kreiranih i gore pomenutih procedura, te Plan za disaster recovery. Kreiranje prethodne dokumentacije bi pored uvođenja potrebnih procedura za rezultat dalo i određene ideje za unapređenje postojećeg informacijskog sustava;**

- Implementirati server (domen kontroler) za upravljanje radom klijenata u lokalnoj računarskoj mreži i definirati lokalna prava pristupa korisnicima na radne stanice;
- Kreirati jedinstvene korisničke naloge za sve klijente u lokalnoj računarskoj mreži i planirati sinhronizirano kreiranje rezervnih kopija podataka sa radnih stanica na serveru;
- Osigurati periodično kreiranje rezervnih kopija na serveru i testiranje ispravnosti istih uz propisane procedure. Dokumentirati proces instalacije domen kontrolera;
- Propisati procedure za redovno kreiranje rezervnih kopija na COIP sustavu. U okviru ove radnje planirati prema mogućnostima nabavu uređaja za kreiranje rezervnih kopija na magnetnim trakama i time osigurati kvalitetan backup;
- Kreirati interface između COIP i ISFU za razmjenu podataka između istih. Interface bi trebalo kreirati na obje strane, na ISFU server i na COIP server. Prigodom ostvarivanja veze (interface-a) između servera osmisлити i kreirati sa implementatorima sustava najbolje tehničko rješenje. Ovim se omogućuje automatski unos fakture iz COIP u ISFU čime se smanjuje mogućnost greške prigodom ručnog unosa;
- Planirati nadogradnju ISFU na novu verziju baze podataka i aplikacije.

4. Korespodencija

Ministarstvu je uručen Nacrt Izvješća o izvršenoj reviziji za 2006. godinu, na razmatranje i dostavljanje komentara na nalaze revizije.

U ostavljenom roku od 15 dana Ministarstvo je dostavilo svoje komentare na Nacrt Izvješća.

Uz komentare nisu dostavljeni novi dokazi koji bi mogli utjecati na izmjenu naših nalaza navedenih u Nacrtu izvješća.

Na temelju naprijed iznešenog ovo Izvješće predstavlja konačno Izvješće o reviziji Izvješća o izvršenju proračuna institucija Bosne i Hercegovine za 2006. godinu.

U prilogu Izvješća dostavljamo vam komentare Ministarstva i naš odgovor.

5. Sažetak

Revidiranjem Izvješća za 2006. godinu utvrdili smo određeni broj nepravilnosti i nedostataka u dijelu koji se odnosi na:

- Poslovanje Ministarstva uz stalni rizik nedostatka zaposlenih može imati utjecaja na učinkovitost poslovanja (točka 3.1. Izvješća);
- Izvješće ne sadrži sve potrebne podatke i informacije propisane Zakonom o financiranju institucija Bosne i Hercegovine (točka 3.2. Izvješća);
- Preporuke po reviziji poslovanja Ministarstva za 2005. godinu nisu u potpunosti realizirane (točka 2. Izvješća);

- Nedovoljno pouzdan sustav internih kontrola u dijelu internog nadzora nad procesima planiranja proračuna i praćenju i izvješćivanju o izvršenju proračuna (točka 3.3. i 3.4. Izvješća);
- Kašnjenje u zatvaranju Glavne knjige trzora (točka 3.6. Izvješća);
- U Ministarstvu nisu sačinjavali planove novčanih tijekova kojim se projicira priliv i odliv sredstava sa Jedinstvenog računa trezora (točka 3.5. Izvješća);
- Kašnjenje u primjeni Zakona o javnim nabavama i Zakona o financiranju institucija Bosne i Hercegovine u odabiru komercijalnih banaka za obavljanje poslova platnog prometa (točka 3.5. Izvješća);
- Ministarstvo u Izvješću nije u potpunosti prikazalo prihode i rashode tako da je manje iskazan višak prihoda nad rashodima za iznos od 116.123 KM (točka 3.7. Izvješća);
- Nije izvršen popis novčanih sredstavaka na računima koji se vode u okviru Jedinstvenog računa trezora (točka 3.8. Izvješća);
- Slabosti i nedostaci informacijskog sustava (točka 3.9. Izvješća).

ZAMJENIK GLAVNOG REVIZORA

Mr. Dragan Kulina

GLAVNI REVIZOR

Milenko Šego

M.P.